

TORONTAI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre .300 D Negyedévre . 75 D Félévre . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Hirdetések díjszabás szerint	Din
			Megjelenik naponta délután	

Németország vajudása

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, okt. 16.
A birodalmi kormány délután tárgyal az életbeléptetendő pénzügyi rendszabályokról és a Valuta Bank kérdéséről. Végleges határozat ezekben a kérdésekben mára azonban alig várható.

Berlin, okt. 16.
Neu-Kölnben a munkanélküliek egy csoportja néhány üzletet kifosztott. A rendőrség a fosztogatókat szétkergette.

Stuttgart, okt. 16.
Vasárnap éjjel Meiningenben egy katonát több polgári személy megtámadott és fegyverét elszedte. A kivonult negyven főből álló őrséget mintegy kétszáz polgár fenyegetett helyzetbe hozta, úgy hogy az időközben felvonult rendőrség kényszerült újabb katonai erősítést kérni. A kivonult katonaságot a polgárság lövésekkel fogadta. A katonaság parancsnoka erre szintén tüzet vezényelt, úgy hogy két polgár meghalt, hét pedig súlyosan megsebesült.

Berlin, okt. 16.
Azt a hirt, mintha a kancellár egy szűkebb kabinet alakítását tervezné, amelynek csak a gazdasági, pénzügyi, munkaügyi és belügyminiszter lennének tagjai, hivatalosan megcáfolják.

Berlin, okt. 16.
A birodalmi kormány a felhatalmazási törvény alapján életbelépteti a német járadékbankot. A papírmárka megmarad továbbra is törvényes fizetőeszköznek, de a járadékbank által kiadandó járadék-márka állandó értékű forgalmi eszköz lesz, amelyet a közpénztárak elfogadnak.

A járadék-márka fedezete arany-márkára szóló bekebelezés lesz az egész német földbirtokra, iparra, kereskedelemre és bankok elsőrendű aranykötelezvényeire. Általánosan hiszik, hogy az új fizetőeszközt bizalommal fogják fogadni.

Angolország nemzetközi jóvátételi kölcsönt propagál.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, okt. 16.
Hír szerint az angol kormány hajlandó egy a jóvátételi fizetésre szolgáló nemzetközi kölcsön kibocsátását javasolni, amelyet Németországnak nyújtanának.

A kölcsön azt a célt szolgálná, hogy Franciaország enyhítse a nyomást, amelyet a Rajna vidékére gyakorol.

Az ellenzék megegyezett az elnökjelölt személyében.

Öt-hat évig megmaradnak a horvátországi vármegyék.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 16.
A politikai élet figyelme az első parlamenti ülés felé összpontosul, ahol újra választják a Ház elnökségét. Kormánykörökben nyugodtan szemlélik az ellenzék tömörülését, mert nem tartják az ellenzéki tábor oly erősnek, hogy komoly bonyodalmakat idézhetne elő. A kormányhoz közelálló politikai körök szerint ezuttal is megismétlődik a régi nóta, tudniillik, hogy az ellenzék kisebbségben marad. Az annyira emlegetett Radics-párt, melynek Beogradba jövele megingatná a kormány helyzetét, egyelőre nem szándékszik résztvenni a parlamenti munkában. Ezt bizonyítja a legfényesebb módon az a körülmény, hogy maga a Radics-párt sietett cáfolni az elterjedt híreket.

A napok óta Beogradban tartózkodó zagrebi helytartó, Csinity, vjságírók előtt tett nyilatkozatában is megerősíti a kormánykörök feltevését. Radicséknak főtörekvése az — mondotta — hogy maguk köré gyűjtsék az elégedetleneket. Beogradba való jövetelük bukásukat, népszerűségük elvesztését jelentenés ezért őrizkednek ettől a lépéstől.

A házelnöki székre vonatkozólag beavatott forrásból eredő hír szerint,

az ellenzéki csoportok között létrejött az egyezés. Jól informált politikusok azt állítják, hogy a magas tisztségre Pécity Dragutint, Honjecz dr.-t és Lázity Voin dr.-t hozták kombinációba. A többi állások felett szintén az ellenzékiek osztozkodnának, a kormánypártiaknak pedig mindössze egy-két helyet engednének. A pénzügyi bizottság megválasztásánál az ellenzék külön listát nyújt be.

Csinity helytartó tegnap délután meglátogatta Pasity Nikola miniszterelnököt, akivel a zagrebi tartományvezetőség liquidálásáról konferált. Az értekezleten megegyeztek afelett, hogy a liquidálást nem lehet azonnal megkezdeni és a régi kerületek megszüntetését későbbre kell halasztani. Kormánykörökben állítják, hogy olyan terv merült fel, hogy a horvát és szlapon vármegyéket ideiglenesen meghagyják Zagreb irányítása alatt. A vármegyék ügyeit mint felsőbb fórum a kormány által kinevezett főtisztviselők intéznék, amivel lehetővé teszik, hogy a lakosság apró-cseprő ügyeit Zagrebban intézheti és nem kényszerül minden egyes esetben Beogradba utazni. Végleges liquidációról a beavatottak szerint csak öt-hat év múlva lehet szó.

Rövid hírek.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Angora.
A nemzetgyűlés elfogadott egy törvényjavaslatot, amely Angorát teszi meg a birodalom fővárosává.

Malta.
A maltai kormány lemondott. A lemondás oka, hogy Oward miniszterelnök olyan kijelentéseket tett, amelyek tulságosan olaszbarátnak tüntetik föl.

München.
Sauerbruck orvostanár assistensével repülőgépen Moszkvába utazott Trockij népbiztos kezelésére.

Páris.
Massaryk Montreuxból hivatalos látogatásra Párisba érkezett. Kiséretében van Benes miniszter is.

Tokio.
Csütörtökön Fukuje városát árvíz öntötte el, amely ezernél több házat döntött romba. Sok ember elpusztult az árvíz nyomán.

Előkészületek a trónörökös kereszteljére.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 16.
Udvari körökben minden előkészületet megtettek a keresztelőre érkező királyi vendégek fogadására. Beograd községtanácsa trendkívüli ülést tartott, amelyen megtárgyalta az ünnepségekről előterjesztett programot.

A román királyi család pénteken érkezik Beogradba. York herceget és a görög királyi párt szombatra várják.

A Népszövetség delegációja Magyarországon.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Budapest, okt. 16.
A Magyarország jól informált helyről arról értesül, hogy azok között, akik a kölcsönügyben Magyarországra jönnek, lesz Sir Erik Drumond, a Népszövetség főtisztára és Manton, a Népszövetség politikai igazgatója.

A Radics-párt kitart eddigi politikája mellett.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 16.
Zagreből jelentik: A horvát egységes-párt főbizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a párt jövő politikai állásfoglalása felett határozott. A külpolitikát illetően azt a határozatot fogadta el a főbizottság, hogy Radics magatartását helyesli és továbbra is bizalmat szavaz neki. A párt legfőbb céljaul a szervezkedés szélesbítését tüzte ki, mely főleg a polgárság és az intelligencia bevonásával valósulna meg. Surmin dr. közeledési kísérleteit a kormányhoz a főbizottság elítélte. Együttal tudomásul vette a főbizottsági tagságról szóló lemondását. Helyét dr. Krajaacs Ivánnal töltötték be.

Beograd, okt. 16.
A „Hrvat” írja, hogy Radics Sztepan, a Londonban időző horvát parasztvezér tegnap újabb levelet intézett a párt vezetőségéhez. A levélben közli, hogy a Labour Party-klubban hosszabb beszédet tartott, amelyet a minisztertanács ülésén is szóvá tettek. Az angol külügyminiszter referált a beszédről és kijelentette, hogy Radics nemcsak a horvátok, hanem a szlovének, bosnyákok, ernagorok és macedonok képviselője is s azt az eszmét propagálja, amelynek megvalósulását Anglia is kívánja.

Megoldás előtt a beogradi titokzatos merénylet.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 16.
A beogradi Palace-szálló 48-as számú szobájában lejátszódott titokzatos bűnügyben, amelyről a „Torontál” tegnapi számában már kimerítően beszámoltunk, nagy apparátussal folyik a nyomozás. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Izeli Jean svájci kereskedőt a szomszédos ágyból lötték le, a merénylet pedig fekvő állapotban süthette el revolverét. A szenzációs orvosi szakvélemény megerősítette a rendőrség gyanuját, hogy a gyilkosságot Carlie kapitány követte el, aki azután önmaga ellen fordította a fegyvert.

A rendőrség feltevése mellett szól, hogy az ablakon nem ugorhatott ki a merénylet, mert az olyan magas, hogy feltétlenül a nyakát szegte volna. Carlie kapitánynak a zsebében megtalálták a kereskedő feleségének az arcképét, ami szín-

tén azt látszik igazolni, hogy a rendőrség helyes nyomon halad.

Fokozza a bűnügy érdekességét, hogy a revolver nyomtalanul eltűnt. Átkutatták a környék háztetőit, az ablak alatti területet, a revolvért azonban nem tudták megtalálni.

Összeírják a jégkárosultakat.

Még nem érkezett meg a rendelet.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, okt. 17.

Beogradi jelentés alapján megírták a lapok, hogy az agrárreform minisztérium a minisztertanács határozata alapján nagyobb összeget utalt ki a jégverés által károsult földmivelők segélyezésére. E célból összeírást rendelt el, amelyről az utasítást a legtöbb főispáni hivatal már meg is kapta.

Érdeklődünk a megyei gazdasági felügyelősnél a rendelet iránt, ahol azt az információt kaptuk, hogy az utasítás mai napig még nem érkezett meg. A felvilágosítás szerint eddigelé három-féle összeírásról történt intézkedés. Az első szerint kimutatást kell összeállítani az árvíz által károsult földmivelőkről, a második szerint a fagy által és végül a jégverés által anyagilag sújtott gazdák káráról. Mind a három rendelet aratás után, tehát későn érkezett. Sem az árvíz, sem a fagy vagy jégverés folytán keletkezett veszteséget nem lehet nemhogy pontosan, de még hozzávetőlegesen sem meghatározni s minden erre irányuló törekvés teljesen céltalan. A kár felbecsléséhez már aratás előtt hozzá kellett volna látni, amikor is megbízható adatoknak juthattak volna a birtokába.

A rendelet végrehajtása tehát — még abban az esetben is, ha rövidesen megérkezik — csaknem lehetetlenségbe ütközik. Még nehezebb feladatot lesz a kártérítések helyes kiosztása, mert részletekig menő pontos statisztika aligha van a hatóságok kezében.

Változatlanok a gabonaárak.

Kevés a piacon a zab és árpa.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckerek, okt. 17.

A tegnapi gabonapiac meglehetősen élénk volt. Bár a hétfői nagy eső erősen befolyásolta a hetipiac sikerét, mégis aránylag sok vidéki hozta be terményeit. Helybeli gazdák is szép számmal hoztak ki árut. A gabonaművek közül búzát és új tengerit bőséges mennyiségben kínáltak, árpát és zabot azonban annál kevesebbet.

Az árak, a legutóbbi hetipiac áraihoz viszonyítva nem sok eltérést mutatnak. Már napok óta egy és ugyanazon a nivón mozognak s ha kisebb árdifferenciák vannak is, lényegileg nem jelentenek sokat. A kisebb árhullámzásokat pillanatnyi jelenségek hatása idézi elő, mint amilyen például a rendesen nagyobb kínálat, vagy kereslet. A jelek után ítélve, a közeljövőben jelentősebb árváltozások nem várhatóak.

A buza ára háromszáznegyven

A magyar kölcsön a jóvátételi bizottság előtt.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, okt. 16.

A jóvátételi bizottság ma megkezdte a magyar kölcsön tanulmányozását. A tárgyalásokat holnap

folytatják. Az egész francia sajtó közli Bethlen ama kijelentéseit, amelyek egy új békés politika szükségességét hangoztatják.

és háromszáznegyvenöt dinár között váltakozott. Az új tengeriért kétszáz dinárt kértek és kaptak.

A vételkedv közepes volt. A kereskedők kevesebbet vásároltak s a legtöbb vevő a fogyasztók sorából került ki.

HIREK

Uj kalocsai érsek. Budapestről jelentik, hogy a Magyarország értesülése szerint a Vatikán a kalocsai érseki székre gróf Zichy Gyula pécsi püspököt jelöli. A pécsi püspöki székre Mészáros János érseki helytartót emlegetik.

Rotschild

egyik fia a palotájában lévő fürdőszobában öngyilkosságot követett el és meghalt. Így közölték le ezt tegnap az újságok egy párisi távirat alapján. Hogy most már ennek az öngyilkosságnak tényleg „pillanatnyi elmezavarás”-e az előidézője, ahogy a rendőri kommuniké mondja, vagy más-e, azt csak a végzet tudná megmondani, akinek ime a Rotschild név sem jelent többet, mint a Kaszás, vagy a Müller, vagy a Ludaity. A rendőri krónika írója azonban természetesen nem is tud más okot elképzelni, mint pillanatnyi elmezavarást. Mert ime, amit ez a szép világ csak adhat fényben, kényelemben, pompában, asszonyban, kártyában, lóban, azt a halott milliómos mind megkaphatta. Neki nem volt elérhetetlen egy jó operai est, mint nekünk. Az ő számára nem élt mesék kódében Páris, London lüktető szíve, Svájc hegyei, Olaszország kék ége — mint nekünk. A világ legjobb könyveit játszói könnyedséggel szerezhette meg. És — ha nem is ő érte, de aranyának sápadt fényéért reá mosolygott a legszebb női arc, ha akarta. Mindent megszerezhetett, mert ma Pénz öfelsége korumpált istent, hazát, női erényt, férfi becsületet, gyermeki naivságot — mindent a világon. És talán ez, ez adta meg a kegyeleműfölest a milliárdok urának. Talán ő ember volt és nem pénzésináló gép, mint a többi, aki eladta magát az arany-nak. És ez az embervolta utáltatta meg vele az életet, amely neki céltalan. Minden milliója mellett is céltalan! Mert semmiért nem kell küzdenie. Minden kineve mellett sem szerezhette meg azt az önbizalmat, azt a maga erejében való hitet, ami a legutolsó napszámokban is megvan, ha nincsen más semmijese csak egy darab száraz kenyere. Aki nem támaszkodhatik Mammon erejére, földöntúli hatalmára, csak a maga férfikarjára. És ha még olyan vihar jön is, őt nem teheti tönkre! A pénz fejedelme nem lehet ember. Ő csak a Pénz és — más semmisi!

J.

Német-párti gyűlések. Neuner Vilmos dr. német-párti országgyűlési képviselő részvételével 21-én délelőtt Potiszki Sveti Nikolán, ugyanaznap délután pedig Sanadon gyűlést tartanak, amelyen dr. Neuner a politikai helyzetet ismerteti.

Az új prágai követ átveszi hivatalát. Beogradból jelenti tudósítónk: Nesity Ljubomir felhatalmazott miniszter, prágai SHS követ, folyó hó 20-án foglalja el állását. A király tegnap délután külön kihallgatáson fogadta Nesityt és különféle instrukciókat adott neki. Nesityt Lazarevity Branko eddigi prágai követségi ügyvivő kíséri Prágába, ahol átadja a hivatalát. Utána Lazarevity visszatér Beogradba és átveszi Nesity hivatalának a vezetését.

Bolgár-SHS kereskedelmi szerződés. Beogradból jelenti tudósítónk: Rakity Ljubomir szófia SHS követ tegnap Beogradban tartózkodott, ahol a bolgár-jugoszláv kereskedelmi konvencióval kapcsolatban kapott instrukciókat.

Országos vásárok. Adán október 21-én, Padinán 25. és 26-án, Novi Sadon 27., 28. és 29-én, Bókán pedig november 4-én országos vásárt tartanak.

Rónsavölgyi és Moravetz karácsonyi albuma már megjelent és kapható az Orient főutcai üzletében. Mindkét album szenzációs külső kiállításban és értékes belső tartalommal jelent meg. A legszebb zeneművek, népdalok, operák, operettek gyűjteménye ez a két kötet, amelynek művei, ha egyenként venné meg valaki, 880 dinárba kerülnének.

Leleplezett bünszövetkezet. Kikindáról jelenti: Nagyszabású bünszövetkezetet tett ártalmatlanná Magyarev Milan kikindai detektív. Leleplezett egy szervezett tolvajbandát, mely egyre-másra követte el a betöréseket és kisebb tolvajlásokat. A banda lelke és vezére Palatinusz János volt, akit a detektív akkor csipett nyakon, amikor László Márton gabonakereskedőnél járt és ötezer dinár készpénz, valamint hét zsák búzával akart odábbállani. Ugyanaznap tartóztatták le Bottyán Andrást, aki a környékbeli tanyákról több ízben búzát lopott. — A mozgalmas napon hurokra került egy Herz József nevű közismert baromfitolvaj is, akit az állomáson akkor fogtak el, amikor harminc pár lopott galambbal Dzsomboljra akart utazni. Mind a három letartóztatottat átadták az ügyészségnek.

Nagy előléptetések a hadseregben. A hadügyminisztériumban most készítik elő azt a rendeletet, mellyel a harminc legidősebb ezredes tábornokká léptetik elő. A rendelet a trónörökös keresztelési napján fog megjelenni.

Beograd vendége. Mavrudis görög követ tegnap meglátogatta a külügyminisztert s bejelentette a görög király látogatását. A király e hó 19-én érkezik a szerb fővárosba s részt vesz egy a trónörökös keresztelési ünnepén, mint Pavle herceg esküvőjén.

A Magyar Lányok legújabb száma megérkezett. Kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 4 dinár.

Nőegyleti gyermekdelután Kikindán. A velikakikindai izr. nőegylet választmányi hölgyeinek nehez és fáradságos munkája eredményeként tudható be az az ügyesen és izléseesen megrendezett gyermekelőadás, mely vasárnap délután tartott meg a zsufozásig megtelt Nemzeti-szálló szintermében. A szereplők mind csupa kedves, szép arcú leánykák és fiúk, szebbnél-szebb jelmezekben voltak. A legszebbek közül kiemelendők Vázsonyi Magda (lepke), Klein Böske (hollandi leány), Jagedity Verica (angyal). A műsorban tekintélyes szerepe jutott a Tedetzky-fivéreknek, kik hegedűjátékukkal, egyes szavallatukkal és angol táncukkal frenetikus sikert arattak. Klasszikus táncot lejtett Draxler Magdus. Alapos technikájú zongorajátékával kitűnt Jaksity Sztojanka. A hollandi táncban ügyes volt Orosz Magda, Kaufmann Laci és Halbédli Imre. A szavazóverseny győztese lett Nagy Baby (torta). Bájosan szavallt Desser Böske. Az elért impozáns erkölcsi és anyagi sikerért elismerés illeti a nőegylet vezetőségét. (W.)

Szenzációs és az újságírodalomban páratlan gazdag lesz a „Neues Wiener Journal” jubilaris száma. Ez a szám a kedvelt wieni újság 30 éves jubileuma alkalmából október 28-án jelenik meg s vastag könyvre való rendkívül érdekes tartalma sok és értékes olvasni való nyújt. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a Neues Wiener Journal jubileumi számára előjegyezni lehet az Orientnél.

Dr. Stein Lajos katonaeorvos rendel kizárólag bőr- és nemibetegek részére 12—1 és 5—7 ig, nőknek 1—2-ig Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 8. szám alatt.

Az En Ujságom című gyermeklap legújabb száma érdekes kedves tartalommal most jelent meg és kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 3 dinár.

Atutalásokat és csekkkiutasokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjütányosabban eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Beckerek, Koronaszálló épület, Telefon: Pénztár 10. Vezérigazgató 52.

Vas- és fémöntvényeket Kransnál, Veliki Beckerek. — Telefon szám 329.

Brillians női fülbevaló, női karkötőóra és egy palisander ebédülő olcsón eladó.

Bővebbet Obala Princessa Jelena 7, volt Kurländer-ház. 1834

Közgazdaság

A Nemzeti Bank új alkormányzója. A Nemzeti Bank tegnap ülést tartott, melyen Protity Dragutin dr. beogradi ügyvédet megválasztották alkormányzóknak.

Csehszlovák kereskedők SHS-ben. Mint Zagreből jelentik, esütörtökön, e hó 18-án érkeznek a csehszlovák kereskedők és iparosok Zagrebba, ahol néhány napot szándékoznak tölteni. Utazásuk célja újabb kereskedelmi összeköttetések létesítése. A cseh vendégek látogatása különösen malomipari körökben kelt nagyobb érdeklődést.

Vámjövendelmek. A hivatalos lap a következő érdekes adatokat közli: A vámok, egyedárú illetékek, fényüzési adók és hasonló mellékjövendelmekből eredő jövendelmek májusban 66.706.859 dinárt eredményeztek. Ebből esik a bevételre 25 millió 425.519, a kivételre 41.281.340 dinár. 1922 augusztus 1-től 1923 április végéig vámokban az állam beszédett ezer millió dináron felül, ami átlagos 121 millió dinár bevételnek felel meg.

A vámvizsgálat ellenőrzése. Utóbbi időben több helyen visszajeléseknek jöttek nyomára, amiért a pénzügyminisztérium az ellenőrzés szigorítását határozta el. Hír szerint próbát fognak tenni ugynevezett repülő ellenőrző bizottságokkal.

SHS összeköttetése Ausztriával. Az SHS állam és Ausztria közötti közvetlen vonatközlekedés kérdése arra indította a minisztériumot, hogy október végére Mariborba értekezletet hívjon egybe. Az értekezleten egy a mi államvasutaink, mint az osztrák vasutak kiküldöttjei vesznek részt.

Kézikönyv az új vasúti díjtételekről. A novisadi „Urania” nyomdai műintézet és kiadóvállalat kiadásában tartalmas könyv jelent meg az új, szeptember 15-től érvényes vasúti, valamint a hajózási díjtételekről. A könyv — amely az első ilyen mű kiadás államunkban — 3 főszerre oszlik. Az első rész tartalmazza az összes gabonaneműekre, őrléményekre vonatkozó díjtételeket az összes vasutállomásokról 13 fő (átmeneti) állomásra és a határállomásokig. A II. rész az árú osztályozását tartalmazza és a díjtételeket az összes árucikkekre osztályok szerint. A III-ik rész a bel- és külföldi hajóstársaságok díjtételeit foglalja magában egy bel-, mint külföldi állomásokra. A könyv azonkívül értékes magyarázatokkal van ellátva és a szállító közönség részére az összes szükséges utasításokat tartalmazza. A könyv ára 80 dinár és megrendelhető az „Urania”-nyomdában, Novi Sad, Ustavska-u. 14.

TÖZSDE

Október 16.

Beograd. (Zárlat.) Newyork 85-25, London 387-50, Páris 522—, Milano 392-50, Prága 256-50, Wien 0120, Budapest 050, Bukarest 41—, Genf 1538, Amsterdam 337-50, Berlin 005, Szófia 84-75.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 557-25, London 2530, Páris 3415, Milano 2556, Wien 00078-50, Budapest 00375, Beograd 654, Bukarest 260, Varsó 00006, Szófia 548.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 19300—20400, Páris 1180—1246, Milano 885—940.

Az értékpapírpiac.

Budapest, okt. 16.

A pénzügyintézetek és a bizományosok mai egymásközi forgalmában a teljes üzlettelenség volt érezhető, amit túlnyomórészt a wieni arbitrázs budapesti eladásainak tulajdonítanak. Kosztpénzben csak áru volt.

Az állítólagos árfolyamokról a következő jelentésünk számol be:

(Árak 1000 koronában — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Magyar Ált. Hitel	(685)	682-5	—687-5
Pesti Magy. Keresk.	(1155)	1110	
Pesti Hazai (ex jog)	(4100)	4150	
Salgótarjáni	(500)	530	—545
Rímamurányi	(130)	108	110
Nasici	(2150)	2300	

Utban Brazília felé.

Beeskerek, okt. 17.

Egy beeskereki kívándorló, aki Délamerikába megy, megígérte szerkesztőségünk tagjainak, hogy Buenos Airesig tartó hosszú útjának tapasztalatait sorozatos levelekben írja meg. Ígéretéhez híven tegnap befutott az első levél, mely nagyjából a következőkről szól:

Tegnap (szept. 29.) érkeztem meg Wienbe, a hajdani híres császárvárosba. Évek óta nem láttam viszont az ismerős tereket és utcákat, a palotasorokat és parkokat, a zajongó, lármás nagyvárosi életet s kellemsen csalódtam, hogy az első pillanatban nem éreztem, hogy egy gazdaságilag összeroppant állam fővárosában vagyok és legalább a közsöntés bédító perceiben a régi wieni életet, a gondtalan kacagást élveztem. Az első kiábrándulás a Máriahilferstrassén lévő „Hotel Kümmel”-ben ért, amikor meghalottam, hogy a szoba ára hatvan-ezer korona. Hamar átszámítottam, hetvenöt dinárt tett ki, ami kissé megnyugtató, mivel Beogradban a Hotel Moszkva-ban nyolevanhat dinárt fizettem. Szóval a szoba olcsóbb volt, mint a beogradi.

Rövid pihenés után sétára indultok. Sorra nézem a kirakatokat s tanulmányozom az árjelzéseket, melyek oly magas számokat jeleznek, hogy egyenkint studium tárgyát képezhetik. Egy jóra való öltöny ára 700.000 korona és egy millió között váltakozik, de lehet 500 ezerért is kapni, természetesen silányabb minőségűt. Téli kabát — szezoncikk — egy milliótól két millióig, de van olcsóbb is. Cipők minőség és divat szerint százötven és kétszáz ezer koronáig. A férfialap ára kilencvenöt ezernél kezdődik s meg egészen százhetvenezeregig. Egy elegáns nyakkendő nyolevan-öt ezer korona, de nem schimmy, mert az lényegesen drágább.

Esti szórakozásul a sok mozi helyett (egy mozijegy 12—16 ezerig) az Apollo-bart választom, ahol husz ezer koronáért sikerült a színpadhoz közelebb eső sorban helyet szereznem.

Másnap reggel felkerestem az Oesterreichisches Verkehrs bourea-ut, ahol Amsterdamig jegyet váltottam. A vasúti jegy Wien West-Bahnhoff szől a gyorsvonat harmadosztályára, hatvan napi érvényességgel. Az ára két sterling 10 schilling.

Passauba érkezve, utlevél- és

LEGUJABB

Megostromolták a berlini városházát.

Berlin, okt. 16.

Reggel tíz óra óta majdnem minden városnegyedben véres összeütközések vannak. A munkanélküliek és a rendőrség között a délelőtti folyamán több ízben súlyos konfliktusok merültek föl.

A kora reggeli órákban több ezernyi munkanélküli gyűlt össze a különböző városrészekben, ahonnan a városházára vonultak azzal, hogy a polgármestertől rendkívüli segítyt erőszakoljanak ki. Amíg küldöttségük a városi tanácsal tárgyal, a tömeg megrohanta a városházát és megostromolta a bezárt kapukat. Egyszerre retentó izgalom vett erőt Berlin egész lakosságán. A helyzet kritikussá vált.

Délben a különböző városnegyedek éhező tömege hatvan-ezerre szaporodva, a császári palota elé vonult. Egy óra tájban már százezer főre szaporodott a tömeg, amely ellen páncélos autókön rendőrséget és a Reichswehr-t vezényelték ki. Valamennyi középületet megszállta a rendőrség.

A császári palota előtt álló százazrekre menő tömeg nem mutat hajlandóságot a távozásra. Nem lehetetlen, hogy az események estére kiszámíthatatlan fordulatot vesznek.

Oroszország nem avatkozik európai ügyekbe.

Moszkva, okt. 16.

Trockij King amerikai szenátorral folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy Oroszország nem avatkozik be a német eseményekbe, sőt régi politikáját teljesen megváltoztatva, Lengyelországgal is békében kíván élni. Oroszország revízió alá vette európai politikáját és nem kíván beleavatkozni Európa mai politikájába.

podgyászvizsgálaton estem át, a mely a legnagyobb rendben, gyorsan történt meg. Nincs tolokodás, mindenki egyforma bánásmódban részesül. A podgyások megvizsgálása után egy német tiszthez utasítanak, akinél az utasnak be kell vallania, hogy mennyi pénzt visz be az országba. Már készülődtem a levétközéshez, de legnagyobb meglepetésemre a tiszt leintette a buzgóságomat. Itt az a rendszer uralkodik, hogy az utas egyszerűen bemond néhány számot s azt el is hiszik. Az adatok bemondása után a tiszt elem nyújt egy nyugtát, ötszáz ezer márkáról, mert ugymond ennyit kell lefizetnem határátlépés címén. Zavaromban sorra kezdem számlálni a megmaradt osztrák koronákat, már százötvenezernél tartok, amikor észreveszi tájékoztatatlanságomat s megállit. Uram! — mondotta — váltson be egy ötven-ezer koronás bankjegyet, az megfelel hetvenkilenc millió hatszáz-ezer márkának s adjon ide egy darab ötszázézerest. A Wechselstube-nál hosszas sorakozás után átvédlek én is milliomossá. Visszamegyek a tiszthez s lefizetem az ötszáz ezer márkát. Nevetve jegyzem meg, hogy milliomos lettem. „Lesz ön még milliódos is — mondotta — mire holnap Leipzigbe ér.

Tizenegy órakor indult tovább a vonatom Leipzig felé. Egy sorsával elégedetlen többszörös milliárdossal és a leányával utaztam, természetesen III-ik osztályon. Az első osztály csaknem teljesen üres, a másodikban a szabadjegyesek utaznak, a harmadik pedig zsúfolásig tömve.

Az egyik állomáson fél órai várás. Leszálok és érdeklődöm az árak iránt. Egy tábla csokoládé harminc millió, egy császárszemle szalámival, husz millió, egy pohár sör hat, egy üveg szóda négy millió ötszáz ezer, egy negyedfont szőlő nyole millió, egy fehér kávé, cukor nélkül tizenkét millió. Ebéd — szerény menü, másodrendű étteremben — harmincöt millió és fél millió borra való. A hordár három

millió alul szóba sem áll az utassal.

Mire Hannoverbe értem, háromszáz millió márkát költöttem. Kiszállok és megtudom, hogy vonat csak éjjel három óra 18 perckor indul tovább Salzberge felé. Bementem tehát a városba és sorra nézve az áruval gazdagon megrakott kirakatokat. Az árukon mindenütt árjelzés. Téli kabát farkasbőr gallérral, elegáns szabás 850 millió. Jóra való ruha télire 300—700 millió. Hamarosan arra a következtetésre jutottam, hogy amint Wienben az ezres az egység, addig Németországban a millió.

Este egy harmadrendű szállodában szobát béreltem. Az ára nem kevesebb, mint nyolevan millió marka és a portás előre bejelenti, hogy a borra való öt millió.

Ami a munkaalkalmat illeti, itt bizony keserves a helyzet. A kereseti viszonyok rosszak. A gyári munkások óradíjra dolgoznak. Vas-művekben huszonhat milliót fizetnek, ami tizenkét óra munka mellett — ennyi a munkaidő — háromszázötvenkét milliónak felel meg, ebből azonban nem tarthatja el a családját.

Az emberek idegesek és türelmetlenek. A levegő izzik — minden érezni, hogy itt készül valami. Este öles plakátok jeleztek, hogy holnap kommunista nagygyűlés lesz.

Házmesteri állást vállalok.

1928

Cim a kiadóhivatalban.

Figyelem!

Fényképezeti lemezek, papírok, kémikáliák és két apparátus haláleset miatt olcsón eladók

1927

ÖZV. GVERA BONIFÁCIUSNÉ-nal, Perlez.

Uzdin község előjáróságától.
2670—923. szám. 1925

Hirdetmény.

Uzdin község előjárósága ezenel felhívja mindazon teglagyarakat, melyek hajlandók elsőrendű tégnat hidépítési celokra eladni, hogy ár-ajánlatukat falyó hó 24-ikéig alulírott község előjáróságánál írásban adják be

Uzdin, 1923 október 15.

Sparinsu, bírő. Puja, jegyző.

Használt motorkerékpár
kerestetik megvételre
2—6 lóerőig. 1890
Stertz Jakab, Dzsombolj.

Eladó 6 HP szállítható gőz-motor, 8—10—12 HP benzínmotor, 14 HP és 26—28 HP fekvő nyersolajmotor, szivógázgenerátor 16 HP-ig. Mindenféle malomberendezési tárgyak, ujak és használtak. Hegyező- és hámozó-gépek, hengerezékek, koptatók, centrifugál- és láncszivattyúk. Különféle szíjtárcsák.

Petrás László gépjavitóműhelye
Veliki Beeskerek, Brigadira Risztitya (Aradáci) n. 228.

Ezállal gép- és ka-ánjavításokat speciális szerelőkkel. Tüzelőberendezések átalakítását, lépcsősrostély és aláfuvató elrendezését, ugyszintén dinamó-, elektromotor- és akkumulátorjavításokat garancia mellett. A helyszínen is. Auto-génheggesztés és vágás. 1777

ELADÓ
egy egészen új, legmodernebbül berendezett 1917

GŐZMALOM
Veliki Beeskerek szomszédságában, mely egy pár kőre és öt hengerre jár, nagy beltelekkel és gazdasági épületekkel. Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Női harisnyák

30 dinártól 1921
fölfelé nagy választékban kaphatók
Wehner Anna
divatszalonjában Veliki Beeskerek, Knez Pavlova (Kinizsi) utca 4. szám.

Valódi szegedi paprika

kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os plombírozott zsakokban 299
Vesica Emilnél Soboticán, Stosova n. 3.
Állandóan nagy mennyiség raktáron.

1200 hektoliter bor és pálinka raktár- és transzport-
horó
oicsón eladó.
DEPÓ,
Debeljacea. 1882

Disznósirt

minden mennyiségben vesz
1642
Ignatz Wehner, Vel. Beeskerek.

Prima minőségű burgonya

kapható a legelőnyösebb napiáron
Krunska (Korona) utca 3. sz. a.
Telefon 65. 1915

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Kelet-európai Kereskedelmi Rt.

EAST-EUROPEAN TRADNIG COMPANY L. T. D.
Beograd, Kralja Petra u. 52/54.
Sürgöncim: Eastrad. Telefonszám 27—55.

Angol textilárak gyári raktára.

Csak nagyban! Csak nagyban!

TÜZIFA!

1^a bükkhasáb és tölgygel kevert bükkhasáb tüzfát vagonté-
telben és méterben legolesőbb napiárok mellett prompt szállít a
1776
Kovini Bank Rt. faosztály Kovinban (Banat).

Más áruk bevezetése miatt végeladás!!

	Azelőtt	Most	Azelőtt	Most
1 liter pálinka	28	24	1 lit. zajecsári málnaszörp	45 40
1	22	18	1 kg méz üvegben	30 28
1 törkölypálinka	18	14	1 1/2 liter Rohitschi viz	10 8
7/10 likör	50	45	1 Bukovacsi viz	10 8-50
7/10 konyak	35	32	7/10 Ferenc József-viz	8 7
1 klekováci pálinka	35	30	1 kg Glória-gyertya	20 17
1 üveg pezsgő	65	55	1 Frank-káv	28 24
1 epidaurus	42	38	1 Hollandi kakao	52 48
1 Dubrovacs gyöngye	35	30	1 Mák	25 23
1 Malaga	40	35		

Továbbá különféle palackborok és más áruk is, u m. portugál és másfajta szardiniák, ringlik, szardellák, kompotok, mustár, sidol, perinum, Drava, teasütemény, csaj stb. jóval alacsonyabb árban.

Kérem a n. é. közönséget, hogy személyesen győződjön meg a fentiekéről és használja fel az alkalmat amíg a készlet tart. Tisztelettel

L. Radovanović csemege- és fűszerüzlet
az „Arany szarvashoz“ Vel. Beeskerek, Aleksandrova utca. 1907

Sport- és vadászati speciális szaküzlet!

Pirelli-autógummi
minden méretben raktáron!
Pirelli-esőköpenyekben
nagy választék!

„Oliver“-írógépekben; „Bianchi“ milánói gyártmányu automobil (legmodernebb önindítóval); Vacuum-olajban állandó lerakat!
„Flink“-motorbiciklik ujak és használtak; kerékpárra felszerelhető K. C.-motorok; footballok minden nagyságban; kerékpár, varrógépek és vadászati cikkekben nagy választék! Auto-alkatrészek, zseblámpák stb. a legjutányosabb árban kaphatók 1926

BERBERSZKY MITA mehanikai szaküzletében
Veliki Beeskerek, Kralja Petra trg (Fötér), pénzügyi palota épületében.
Minden e szakmába vágó munkát és javításokat gyorsan és pontosan eszközöl!

A legjobb gyártmányu írógépek
raktára, a Stoewer-Rekord, Continental, Remington, Adler, Oliwer, Century, Mercedes, Torpedo stb. képviselője

„JUST“ írógép és kellékek szaküzlete
Novi Sad, Kralja Petra ul. 30. **Telefon 95.**
Felvilágosítással szivesen szolgál fenti cég utazója: Veliki Beeskerek, Vojvodina-szálló, telefonszám 42, ahol mintagépek megtekinthetők. 1929

